

"Wales ja Eesti on mõlemad väikesed rahvad. Ent oleme väikesed üksnes arvult. Meie mõlemat rahvast ühendab pikk ja auväärne ajalugu, aga ennekõike meie ühine panus Euroopa ühisesse kultuuri," ütles president Toomas Hendrik Ilves täna Walesi Assamblees (Walesi parlament) kõneldes.

Eesti riigipea sõnul kuulub rahvaste ja kultuuride ökosüsteemi kaitse inimkonna kesksete kohustuste hulka; just seepärast Euroopa Liit selle teemaga ka tegeleb; just seepärast tegelevadki eurooplased, olgu nad waleslased, eestlased või prantsuse keeles kirjutavad tšehhid, selle teemaga.

President Ilves võrdles kõmri ja eesti keele kõnelejaid maailmas golfimängijatega kõigi sportlaste seas.

"Golf, spordialana nüüdsel ajal küll juba ka keskklassile jõukohane, on olnud aristokraatlik, eksklusiivne mäng. Ja kallis. Väikestele kõrgkultuuridele pole ülemaailmsel kultuurikeskklassil veel ligipääsu. Teiste sõnadega öeldes on eestlane või waleslane olemine väga kallis harrastus, olemise viis," rääkis Eesti riigipea. "Kallis küll, aga ega meil ju valikuvõimalust ka pole. Ma ei räägi siin rahast, kui ütlen: kallis ja eksklusiivne, vaid hoopis kallimast ressursist – ajast. Ajast, mis väikesel rahval kulub selleks, et õppida oma keele kõrval selgeks ka suuremate naabrite keeled. Ei tasu märkimistki, et ega ju need suured naabrid oma naabrite keelte õppimisega üldjuhul väga suurt vaeva ei näe."

President Ilves ütles, et me elame globaalses külas, kus arusaadav tahaks olla kõigile, see aga tähendab oma kultuuri vaimse ressursi arvestatavat kulutamist tõlkimisele, samal ajal peab väike rahvas kulutama palju aega ka suuremate keelte õppimisele.

Riigipea hinnangul on väikese kõnelejate arvuga kultuuride esmaseid ellujäämistingimusi tõdemus: meie keel ja sellest arusaamine võib meie enda jaoks endistviisi kalliks jääda, kuid see peab olema teiste jaoks odav ning ka teised keeled tuleb enda jaoks sama odavaks teha.

Aga me seisame lahenduse väraval, sõnas president Ilves, selgitades: "Eesti keel on kõnelejate arvult maailmas ehk esimese 200 hulgas, kirjaliku kultuuriga keelte arvestuses aga isegi saja

hulgas. Kõmri keel ei tohiks olla palju väiksem. Globaalne otsingumootor Google pakub võimalust enesega dialoogi pidada 118 keeles, sealhulgas eesti ja kõmri keeles. Otsingutes tunneb ta ise ära aga ainult 43 keelt – ja ma ütlen uhkusega, et nende hulgas on ka eesti keel."

Ent Eesti riigipea nimetas ainult pooleks sammuks, et masin keele ära tunneb.

"Oluline läbimurre ja ajavõit saabub alles siis, kui arvutid suudavad teha meie keeltest ja meie keeltesse kvaliteetset kiirtõlget. Et nii võiks juba lähiaastail juhtuda, ei ole mingi kosmoseutoopia. Me oleme sellele hoopis lähemal kui ehk Lõuna-Walesist pärit kivirahnude Stonehenge'i jõudmise saladusele," rääkis president Ilves.

"Meie asi on endalt küsida ja otsustada, kas teha golfist keskklassile jõukohane harrastus. Minu vastus on jaatav. Meil ja neil samuti on sellest ainult võita," ütles Eesti riigipea. "Ja mida me tõlkimisest vabaks jäänud ajaga peale hakkame? Eks püüame aina uusi müüte, legende ja väärttekste luua, mis meid kultuurrahvastena püsti hoiaks ja edasi arendaks."

President Ilves kohtus täna Cardiffis ka Walesi esimese ministri Rhodri Morganiga, kellega arutati finantskriisi mõjusid Eestile ja Walesile ning võimalusi nende mõjude leevendamiseks. Samuti käsitleti eesti ja walesi kultuuride ühiseid jooni ja keelepoliitika küsimusi, Eesti edusamme info- ja telekommunikatsiooni vallas ning võimalusi koostööks.

Eesti riigipea avas täna ka Eesti-Walesi äriseminari ning võttis kultuurifestivali Walestonia raames osa Vilen ja August Künnapu ühishäituse avamisest.

Täna õhtul külastab president Ilves Eesti Rahvusmeeskoori ja BBC Walesi Rahvusorkestri kontserti, kus esitamisele tuleb Stravinski suurvorm "Oedipus Rex". Kontserdist teeb otseülekanne raadiokanal BBC 3.

Vaata ka videot ERR [veebilehel](#)

Vabariigi Presidendi Kantslei
avalike suhete osakond
tel 631 6229